

Wetgevingsconsultatie 'afschaffing lijstencombinaties en stelsel restzetelverdeling'

Standpunt

De nut en noodzaak voor het in procedure brengen van dit wetsvoorstel kan ik niet doorgronden en lijkt mij onwenselijk. Hieronder enkele overwegingen.

Overweging 1

Wordt er een probleem opgelost? Nee!

Overweging 2

Een bundeling van partijen maakt grotere kans op restzetel dan wanneer zonder bundeling aan verkiezingen wordt deelgenomen. Dat kan kloppen, maar de vraag is of hier sprake is van een probleem en zo ja of met dit wetsvoorstel een probleem wordt opgelost!

Overweging 3

Op provinciaal en lokaal niveau wordt deze regeling volop gebruikt en het is de burger volstrekt helder wat de voor en nadelen zijn. De complexiteit is meer de restzetelverdeling, die ook zonder lijstverbinding lastig te doorgronden is. De oorspronkelijke mogelijkheid om lijstcombinaties aan te gaan is ingevoerd op advies van de Staatscommissie Cals/Donner. De Staatscommissie vond het belangrijk dat partijen die tot samenwerking bereid zijn, maar voor wie een fusie of een gezamenlijke kandidaatstelling niet of nog niet tot de mogelijkheden behoort, de mogelijkheid krijgen om door het samengaan van een lijstverbinding hun politieke overeenstemming te laten zien en daardoor kans te maken op een extra zetel. Een doelstelling die wellicht niet jaarlijks actueel is, maar lokaal, provinciaal en landelijk nog steeds te verwezenlijken is en daarom ook gefaciliteerd zou moeten blijven. Juist op die niveaus wordt soms steeds intensiever samenwerkt en

Overweging 4

Er zou sprake zijn van grotere administratieve lasten bij lijstcombinaties. Deze zijn gekwantificeerd en zullen kloppen. De vraag is of het schrappen van deze mogelijkheid daadwerkelijk een (substantiële) vermindering van de totaallasten met zich meebrengt. Voor zover er sprake is van een beperking dan zal het een kostenreductie in de marge zijn, zeker op provinciaal en nationaal niveau.

Overweging 5

Feitelijk zijn het vooral kleine partijen die gebruik maken van de mogelijkheid een lijstencombinatie aan te gaan en daar de vruchten van plukken in de vorm van extra zetels. Daar is op basis van wetgeving in 1973 bewust en gemotiveerd voor gekozen. Overigens schrijft de Raad van State in haar advies dat het systeem neutraal werkt.

Overweging 6

De regering heeft de effecten van de verschillende systemen van restzetelverdeling berekend voor de periode 2002-2012. Waarom is er geen onderzoek gedaan naar effecten op lokaal niveau? Te meer daar meerdere lokale partijen meedoen die op enig moment, en vaker dan landelijke partijen, wellicht hetzij niet meer aan de verkiezingen meedoen of juist wel intensiever gaan samenwerken of fuseren.

Waddinxveen, 24 juli 2015
Mr. C.P.W. (Peter) van den Berg